

En traust sosialdemokrat

Folk med fremmedkulturell bakgrunn må holde seg til norsk lov. Og Bondevik har rett. Ingen har krav på drinker til morgengry. Thorleif Øisang er fortsatt aktivt med i norsk samfunnsdebatt.

INGER-JOHANNE ALSTAD

80 år

I fjor skrev tidligere skolesjef i Bærum Thorleif Øisang kronikken «Derfor er jeg redd islam». I debatten som fulgte ble han om-døpt til «den kjente innvandringsmotstander».

– Jeg har stor respekt for trosfriheten, og fremmedkulturelle som kommer til Norge skal selvfølgelig ha det godt, sier dagens 80-åring. Men vi må sette en grense for hvor mange vi kan ta imot, og se i øynene at fremmedkulturelle ligger svært høyt oppe på kriminalstatistikken. En miks av religioner og kulturer er ikke bare farverikt, det gir også farlige konflikter.

Mange følelser og ivrig debatt kom også i sving da Thorleif Øisang før frigjøringsjubileet i 1995 offentlig uttalte at vi nå burde sette en definitiv strek over det fiendskapet han mener fremdeles hersker nordmenn imellom etter krigen.

– Jeg var selv aktiv motstandsmann, forteller han. Likevel liker jeg ikke at enkelte motstandsfolk gir inntrykk av å ha patent på å ha reddet landet vårt.

Meningers mot. – Jeg er motstander av privatskoler, slik gamle sosialdemokrater er, sier tidligere skolesjef Thorleif Øisang. Han lover fortsatt å være aktiv i norsk samfunnsdebatt. FOTO: JOHN MYHRE

Saken er mer nyansert enn som så. Det er på tide å legge ned våpnene. Til og med helter har behandlet landssvikere dårlig. Dessuten ble det begått stor urett mot frontkjemperne. Thorleif Øisang trengte ikke å bli 80 år for å bli frittalende og omstridt. Han har en utklippbok, fylt til siste side, med offentlige reaksjoner og kommentarer til det såkalte «Øisang-utspillet» i 1980. Som skolemann rettet han skarp kritikk mot barn og unges manglende folkeskikk, respekt for lærere og andre voksne. Etter mange år med fri oppdragelse ble Øisangs tanker om respekt for autoriteter oppfattet som svært så reaksjonære.

– I dag har vi sett hva mangelen på autoritet fører til, spesielt når det gjelder barns trygghet. Nå har jeg faktisk lest om skoler som har satt alminnelig folkeskikk på timeplanen. Det er jeg glad for, sier Thorleif Øisang.

Thorleif Øisang, som er vokst opp utenfor Kragerø, begynte som lærer i Hvaler og Rakkestad kommuner i Østfold under krigen. Fra 1948 til 1960 arbeidet han som lærer på Ruseløkka skole i Oslo. Fra 1960 til 1966 var han skolesjef i Ski kommune. I 1966 han kom han til den tilsvarende stillingen i Bærum, og ble i 20 år. – Det var ikke så populært å komme til Bærum som AP-mann. De følte seg nok tryggest med en pålitelig

Høyre-mann i etatstolen. Og en Høyre-mann fikk de. I første omgang. Jeg følte meg imidlertid forbigått, anket og vant saken. Rett skal være rett! Det var forresten Jo Benkow som var formann i skolestyret den gang, humrer den Bærum-tilpassede sosialdemokraten.

Innføringen av niårig grunnskole ble Thorleif Øisangs største utfordring som skolesjef i en stor kommune. Det sier mye om Øisang som skolemann at han har fått Kongens gullmedalje. Vi skal nøye oss med å minne om et par saker som lett kan være glemt. Bærum fikk som første kommune i landet utdannende bibliotekarer i skolebibliotekene. Og tro det eller ei, «den kjente

innvandringsmotstander» Øisang var den første skolesjef i Norge som fikk innført virkelig fremmedspråk i skolen.

– Og hva mener du om dagens skole?

– Mye er bra, men det er trist at læreryrket domineres av kvinner. Jeg vet det er et spørsmål om lønn, men barna trenger å forholde seg til både det mannlige og det kvinnelige. Lærerne har forresten blitt flinkere til å være autoriteter, uten å bli autoritære. Det er også trist å se at innsikt og kunnskap reduseres, fordi det ikke blir tid til fordypning. Men denne flyktigheten gjelder jo i hele samfunnet.

Thorleif Øisang syntes det var flott at Norge om-sider fikk seksåringene inn i skolen. Hans mening er at barn har godt av både kunnskaper og struktur fra de er små. Dette har de forlenget forstått i EU-landene. Øisang var, og er, en svoren tilhenger av EU. Men han er motstander av folkeavstemninger. En god nasjonalforsamling er folkets talerør, mener han. En usedvanlig sprek åtti-åring holder i dag fest. Tidligere kolleger snakker blant annet om hans svar-te humor, og om hans sta-het. Selv har Øisang et vesentlig ønske for fremtiden:

– Jeg vil være ved mine fulle fem, og så dø brått! Kanskje tar han noen akkorder på gitaren i kveld. Eller noen drag på trekkspillet, som han lærte seg å traktere da han var 60 år ung. Men mest av alt gleder Thorleif Øisang seg til enda en sommeren. Den tilbringes alltid på familiestedet Øisang utenfor Risør. Med fiske, snekring og jubilentens store liden-skap, bøker.